

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/kalendarium-solidarnosci/1982/42898,lipiec.html>
20.05.2024, 23:45

LIPIEC

Kalendarium lipiec 1982

1

- TKK powołuje [Biuro Koordynacyjne NSZZ „Solidarność” za Granicą](#) z siedzibą w Brukseli, pod kierownictwem Jerzego Milewskiego. Jego zadaniem jest reprezentowanie Związku wobec międzynarodowego ruchu związkowego i organizacja pomocy materialnej dla struktur podziemnych w kraju.
- Powstaje Porozumienie Solidarność Walcząca, jedno z największych ugrupowań podziemnej Polski lat '80. – największe spośród niepodległościowych. Twórcą i przewodniczącym SW jest Kornel Morawiecki. SW była wydawcą kilkudziesięciu czasopism ukazujących się w całym kraju, książek i znaczków, emitowała programy radiowe. Porozumienie początkowo stanowić miało federację grup i osób skupionych wokół wspólnych wartości. Za podstawowy cel przyjęto budowę Rzeczypospolitej Solidarnej, za najważniejsze zadanie bieżące – budowę sieci informacyjnej.

2

- Podwyżka cen napojów alkoholowych, herbaty i kawy.

4

- Grupa MRKS - Adam Borowski i Wojciech Borkowski - rozlewa cuchnącą substancję chemiczną na widowni Teatru Komedia, którego dyrektorem jest Olga Lipińska, uznana przez środowisko aktorskie za kolaborantkę z powodu nierespektowania aktorskiego bojkotu radia i telewizji. Teatr zostaje zamknięty na wiele tygodni.

5

- W Warszawie SB zatrzymuje Zofię Romaszewską, organizatorkę Radia Solidarność, oraz Annę Owczarską, Joannę Szczęsną, Zbigniewa Kobylińskiego i Rogera Noëla – kuriera z Belgii, który przywiózł radiostację.

8

- W Dobodzieniu w woj. częstochowskim uszkodzono pomnik żołnierzy sowieckich.

9

- TKK publikuje deklarację programową „5 x TAK”:

Po pierwsze, walczymy o to, aby uwolnić internowanych działaczy związkowych wszystkich szczebli na czele z przewodniczącym Związku Lechem Wałęsą: aby ogłoszono amnestię wobec wszystkich skazanych za działalność związkową po 13 grudnia 1981 roku, aby zaniechano ścigania pozostałych osób prowadzących taką działalność w tym okresie, aby przywrócono do pracy na poprzednich stanowiskach bądź zapewniono równorzędne warunki pracy osobom zwolnionym za przynależność do NSZZ „S” i działalność związkową, aby zapewniono odszkodowania za krzywdy moralne i materialne ofiarom stanu wojennego i im rodzinom. Po drugie, zmierzamy do tego, aby władze uznały legalność działania NSZZ „S” i innych związków zawodowych tak, aby mogły one prowadzić swoją działalność statutową w zgodzie z Konstytucją PRL, konwencjami międzynarodowymi i Porozumieniami z Gdańska i Jastrzębia [...].

Po trzecie, jesteśmy przekonani, że prawdziwe porozumienie narodowe wymaga przerwania raz na zawsze ciągu wzajemnych oskarżeń. Historia uczy, że polski świat pracy potrzebuje niezależnej i samorządnej reprezentacji swoich grupowych interesów. Okres stanu wojennego wskazuje na to, że „S” pozostaje dla swoich członków taką reprezentacją. Nie chcemy być ani rządem, ani partią polityczną. Chcemy być niezależnym i samorządnym ruchem związkowym. Trzeba na nowo pisać kolejny rozdział historii naszego kraju.

Po czwarte, dążymy do wprowadzenia w Polsce zasad porozumienia narodowego, przez co rozumiemy w sferze związkowej zagwarantowanie odpowiednich mechanizmów rozwiązywania konfliktów między interesami ekonomicznymi i społecznymi zrzeszonych w NSZZ „S” pracowników i ich rodzin, a interesami innych grup i interesem ogólnonarodowym drogą negocjacji, arbitrażu i współdziałania na szczeblu zakładowym, lokalnym i krajowym tak, aby zredukować do minimum konieczność strajków. Wielką rolę przypisujemy tu projektowi ustawy o związkach zawodowych w brzmieniu uzgodnionym z przedstawicielami wszystkich związków.

Po piąte, zmierzamy do budowy gwarancji porozumienia na przyszłość. Poprzemy wszystkie inicjatywy władz prowadzące do odbudowy praworządności i budowy silnej, sprawiedliwej i uczciwej administracji państwowej. Gotowi jesteśmy współdziałać we wszystkich organach zapewniających styczność między reprezentacją poglądów i interesów różnych środowisk społecznych a władzą, o ile będą one miały wyraźnie określone odpowiednie kompetencje i tryb działania.

11

- Radio Solidarność Wielkopolska nadaje swoją pierwszą audycję na falach dźwiękowych Programu I TVP, w przerwie meczu piłkarskiego Polska-ZSRS.
- W Legnicy wybito szyby w budynku Komitetu Wojewódzkiego PZPR.

14

- W Warszawie powstaje Komisja Współpracy Pism Niezależnych utworzona przez „CDN – [Głos Wolnego Robotnika](#)”, „KOS”, „Tygodnik Wojenny” i „Wolę”.

17

- Gen. Czesław Kiszczak informuje, że wydano 653 paszporty osobom internowanym i 1058 członkom ich rodzin.

17-18

- W Oslo odbywa się I Zebranie Biur Zagranicznych NSZZ „Solidarność”. Obecni są przedstawiciele: Grupy Roboczej NSZZ „Solidarność” w Wielkiej Brytanii, Biura Informacyjnego „Solidarność” w Sztokholmie, Komitetu Solidarności z „Solidarnością” we Włoszech, Biura „Solidarności” w Berlinie Zachodnim, Biura Informacyjno-Koordinacyjnego w Bremie, Komitetu Poparcia „Solidarności” w Nowym Jorku, Biura Informacyjnego „Solidarności” w Kanadzie, Biura Informacyjnego NSZZ „Solidarność” w Brukseli, Biura Informacyjnego „Solidarności” w Amsterdamie, Komitetu Koordinacyjnego NSZZ „Solidarność” w Paryżu, Delegacji NSZZ „Solidarność” w Szwajcarii.

18

- W Brennie oblano kwasem tablicę na obelisku ku czci funkcjonariuszy MO i UB poległych w walkach z „reakcyjnym” podziemiem.

19

- W Warszawie konstituuje się tajna Rada Edukacji Narodowej.

20

- PZPR, ZSL, SD, a także podporządkowane komunistycznej partii organizacje katolickie - PAX, ChSS, PZKS, powołują Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego. Na czele staje Jan Dobraczyński.
- Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni pod przewodnictwem sędziego kpt. Andrzeja Sałańskiego w trybie doraźnym skazuje Kazimierza Masiaka na 4 lata i 6 miesięcy więzienia i 3 lata pozbawienia praw publicznych, za to, że: [...] *w dniu 14-16 grudnia 1981 r., będąc przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Centrum Techniki Wytwarzania Przemysłu Okrętowego w Gdańsku zorganizował strajk wspólnie z Tadeuszem Wyganowskim, nazwał WRON radą zagłady i hańby narodowej.* [...] Oskarża prokurator wojskowy por. Andrzej Fing. obrońca: Stanisław Gołata.

21

- Z internowania zwolnionych zostaje 913 osób, w tym wszystkie kobiety. 314 osobom udzielono urlopu.

22

- Z terenu Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Łosiowie w woj. opolskim pracownik WSK Świdnik uciekł do Austrii śmigłowcem Mi-2.

23

- W prasie oficjalnej pojawiają się artykuły o potrzebie reaktywowania związków zawodowych, w tym *robotniczej Solidarności* izolującej robotników od *ekstremistów* z

innych środowisk.

- W Bartoszycach wybito szyby w budynku Komitetu Miejskiego PZPR; akcję powtórzono 27 VII.
- Z bałtyckiego łowiska usiłowano uprowadzić do Szwecji kuter Wła-117.

25

- Zmasowana akcja wrocławskiej SB przeciwko Radiu Solidarności Walczącej. W wyniku kilkudziesięciu rewizji i przesłuchań zatrzymanych zostaje kilka osób nietrafnie podejrzanych o związek z Radiem, zarekwirowany 1 nadajnik. Pomimo wyjątkowo intensywnych działań, SB nie zdoła zakłócić pracy radiowców SW. Łącznie, do IV 1990, nagranych zostanie ok. 30-40 audycji, każda emitowana co najmniej kilkakrotnie. Konspiracyjna rozgłośnia nadawała systematycznie, bez dłuższych przerw, do IV 1990. Miejscem emisji były nie tylko duże miasta, ale i mniejsze ośrodki, także poza Dolnym Śląskiem, np. na Podhalu.

28

- TKK NSZZ „Solidarność” przyjmuje na swoim posiedzeniu szereg dokumentów, m.in.: „Społeczeństwo podziemne: Wstępne założenia deklaracji programowej TKK NSZZ «Solidarność»”:

[...] Naszym celem jest budowa społeczeństwa samorządnego – Samorządnej Rzeczypospolitej – zgodnie z programem przyjętym na I KZD NSZZ „S”. W obecnej sytuacji dojść do tego celu możemy tylko przez ruch społeczeństwa podziemnego. TKK wzywa do organizowania powszechnego ruchu oporu i tworzenia społeczeństwa podziemnego. Ruch ten powinien objąć rozmaite obszary życia i aktywności społecznej, wszystkie grupy i środowiska, miasto i wieś. [...] Proponujemy następujące podstawowe kierunki działania w ruchu społeczeństwa podziemnego: a) organizowanie akcji samopomocy dla represjonowanych, dla zwalnianych z pracy, żyjących w niedostatku, chorych i innych potrzebujących materialnego i moralnego wsparcia, b) organizowanie niezależnego obiegu informacji: działalność wydawnicza, poligrafia, kolportaż, akcje ulotkowe, demaskowanie celów propagandy władzy, c) organizowanie nauczania i samokształcenia: oświata niezależna i niezależny ruch naukowy, kursy dokształcające, uniwersytety robotnicze i ludowe, kluby dyskusyjne, wydawnictwa naukowo-szkoleniowe, kształcenie organizatorów i działaczy ruchu, biblioteki, stypendia i zasiłki dla młodzieży uczącej się, nauczycieli, twórców, zakładanie fundacji społecznych itp., d) organizowanie akcji manifestujących istnienie oporu społecznego: obchody rocznicowe, plakaty, ulotki, udział w akcjach protestacyjnych proklamowanych przez regionalne ciała

decyzyjne lub TKK, e) organizowanie działalności gospodarczej (spółdzielnie, warsztaty pracy) oraz wpływanie na procesy gospodarcze. [...] Społeczeństwo podziemne zwalcza fasadowe organizacje montowane przez władze, organizuje bojkot środków oficjalnej propagandy, zebrań, dyskusji i imprez o charakterze politycznym lub propagandowym, przeciwstawia się postawom kolaboranckim. [...] Społeczeństwo podziemne powinno – przez naciski na władze – tworzyć warunki przybliżające ugodę społeczną, a zarazem stopniowo zdobywać pozycje rozszerzające jego prawa społeczne i polityczne. [...] Ruch społeczeństwa podziemnego powinien być zdecentralizowany. Wszystkie ogniwa Związku mają obowiązek podjęcia działań inspirujących i organizujących społeczeństwo podziemne. [...] Proponowane działania stworzą ruch wspólnoty narodowej zjednoczonej wokół idei „Solidarności”. Społeczeństwo podziemne stanowić będzie bazę dla działalności również w przypadku delegalizacji Związku [...].

- Oświadczenie „5 x NIE” wobec sytuacji w kraju:

Po pierwsze: nie tylko nie zniesiono stanu wojennego, ale zapowiedziano bezterminowe utrzymanie stanu wyjątkowego w kraju.

Po drugie: nie uwolniono żadnego z ponad 2000 skazanych i internowanych, nie uwolniono wszystkich internowanych – część z nich (w tym również kobiety) otrzymała jedynie tzw. czasowe zwolnienia nakazujące powrót do ośrodka odosobnienia, nie uwolniono przewodniczącego NSZZ „S” Lecha Wałęsy i kierownictwa Związku.

Po trzecie: nie sformułowano warunków odwieszenia NSZZ „S”, co więcej, rozwiązanie problemu ruchu związkowego odsunięto w bliżej nieokreśloną przyszłość, w której władza nie widzi miejsca dla „S”.

Po czwarte: nie zaproponowano żadnych zasad autentycznego porozumienia narodowego. Zamiast tego powołuje się nowe, dyspozycyjne wobec władzy ciała takie jak PRON czy Społeczna Komisja Koordynacyjna ds. Związków Zawodowych.

Po piąte: nie przedstawiono żadnych konkretnych planów wdrożenia reformy gospodarczej, oczekując jednocześnie od społeczeństwa niewolniczej pracy i przyjęcia odpowiedzialności za losy kraju.

„5 x NIE” to odebranie społeczeństwu jakiegokolwiek nadziei na polityczne i gospodarcze zmiany w Polsce. Dalsze pogłębianie się przepaści między rządzącymi a rządzonymi dramatycznie zmniejszy szanse wyjścia kraju z kryzysu.

- Apel TKK na rocznicę Sierpnia '80:

31 sierpnia mijają dwa lata od dnia, kiedy Międzyzakładowy Komitet Strajkowy w Stoczni Gdańskiej podpisał z przedstawicielami Rządu PRL porozumienie. Porozumienie, które pokazało, że dialog między społeczeństwem a władzą jest możliwy, dawało nadzieję, że stanie się on podstawą rozwiązywania polskich problemów. Chociaż nadzieja ta załamała się w grudniu, chociaż 22 lipca władze jeszcze raz odrzuciły propozycje ugody społecznej – 31 sierpnia, w święto „Solidarności” zmanifestujemy, że Związek w dalszym ciągu zdecydowany

jest walczyć o porozumienie. [...] 16 sierpnia mijają dwa lata od dnia, kiedy w Stoczni Gdańskiej powstał Międzyzakładowy Komitet Strajkowy z Lechem Wałęsą, kiedy zrodziła się „Solidarność”. W dniach 16-31 sierpnia obecność naszego Związku będzie szczególnie widoczna. Apelujemy o wzmożenie akcji plakatowych i ulotkowych. Wzywamy ogniwa Związku do zorganizowania 31 sierpnia 1982 pokojowych manifestacji pod hasłem przywrócenia działalności NSZZ „Solidarność”, uwolnienia internowanych, aresztowanych i skazanych, zawarcia porozumienia narodowego. Wzywamy wszystkich do udziału w tych manifestacjach.

29

- Mirosław Krupiński, przewodniczący Krajowego Komitetu Strajkowego w XII 1981, skazany zostaje przez Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego na 3,5 roku więzienia.

31

- W Gorzowie Wlkp. powstaje Ruch Młodzieży Niezależnej, stawiający sobie cele samokształceniowe. Organem Ruchu staje się pismo „Szaniec - [Biuletyn Informacyjny](#) Ruchu Młodzieży Niezależnej”.
- W Warszawie, po zakończeniu nabożeństwa w Katedrze św. Jana o godz. 19.00, pochód ok. 2 tys. osób przechodzi na pl. Zwycięstwa, gdzie przy krzyżu z kwiatów odśpiewany zostaje hymn, a następnie pieśni patriotyczne i religijne. Manifestacja trwa ok. 1,5 godziny; milicja zatrzymuje 27 osób.